

STRATEGIE mládež 2030⁺

Část I. – Koncepce činnosti
s kolektivní mladých hasičů

Strategie mládež 2030+

název organizace:

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

adresa: Římská 45, 121 07 Praha 2

kontakt: monika.nemeckova@dh.cz,

+420 606 683 699

IČ: 00442739

prezentace činnosti:

www.dh.cz, mladez.dh.cz

@sdruzeni_hasicu

OBSAH

Kapitola 1	4
1.1 Výchozí situace	4
1.2 Základní pojmy	5
1.3 Základní informace o Strategii	7
Kapitola 2	9
2.1 Organizační struktura	9
Kapitola 3	11
3.1 Podpora cílových skupin	11
Kapitola 4	15
4.1 Financování a zajištění stability ...	15
Kapitola 5	16
5.1 Strategické cíle	16
Kapitola 6	18
6.1 Klíčové aktivity	18
6.1.1 Strategický cíl 1 – VÝCHOVA	18
6.1.2 Strategický cíl 2 – VZDĚLÁVÁNÍ	29
Kapitola 7	43
Příloha č. 1	
Přehled kvalifikovaných vedoucích k 31. 12. 2022	
Příloha č. 2	
Přehled registrovaných kolektivů k 31. 12. 2022	
Příloha č. 3	
Popis systému vnitřního hodnocení organizace	
Příloha č. 4	
Popis presentace a propagace činnosti	

Kapitola 1

1.1 Výchozí situace

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS) je **spolek s celostátní působností** zapsaný ve Veřejném rejstříku a Sbírcе listin od 1. 1. 2014 jako nástupnická organizace Svazu požární ochrany. SH ČMS je nestátní neziskovou organizací (NNO) pracující s dětmi a mládeží, kdy naše pobočné spolky vyvíjí svou činnost ve všech **14 krajích a 77 okresech ČR. Všechny pobočné spolky jsou zapsány ve Veřejném rejstříku a Sbírcе listin.**

Kolektivy mladých hasičů působí ve 2 501 obcích (příloha č. 2). Významnou, samostatně organizačně i ekonomicky působící, složkou je **úsek mládeže**, který svou činnost vyvíjí na základě těchto vnitřních dokumentů:

- Strategie mládež 2030*, I. část – Koncepce činnosti s kolektivy mladých hasičů
- Statut odborných rad mládeže
- Směrnice činnosti s kolektivy mladých hasičů včetně vzdělávacího systému pracovníků s dětmi a mládeží
- Směrnice hry Plamen
- Směrnice celoroční činnosti dorostu
- Směrnice Letní školy instruktorů

SH ČMS má ve svých stanovách:

V čl. 2 odst. 1b) uveden jako jeden ze čtyř **hlavních cílů a základních podmínek činnosti práci s dětmi a mládeží**, konkrétně: Vytvářet podmínky pro činnost s dětmi a mládeží, podporovat zdravý rozvoj jejich osobnosti, zejména pak psychických, intelektuálních, mravních, sociálních a fyzických schopností, vést mladé členy k odpovědnosti za rozvoj své osobnosti, k úctě k vlasti, přírodě a celému lidskému společenství, vést je k dodržování preventivně výchovných zásad v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva a dalších mimořádných událostí. V čl. 3 odst. 3e) je tento hlavní cíl specifikován do zaměření činnosti: Uspokojovat zájmy dětí a mládeže prostřednictvím všestranné činnosti v kolektivech mladých hasičů, dorostenců a dorostenek při pravidelné celoroční činnosti, prázdninových a volnočasových aktivitách, včetně mezinárodních, organizováním soutěží pro děti a mládež, prostřednictvím preventivně výchovné činnosti, táborů, vzdělávacích akcí a dalších aktivit; nabídkou aktivního využití volného času pomáhat při ochraně před rizikovými projevy chování.

SH ČMS je členem České rady dětí a mládeže (ČRDM).

V roce 2004 jsme od MŠMT ČR získali titul Organizace uznaná pro práci s dětmi a mládeží, který jsme obnovili v roce 2011 s platností do roku 2015 a následně s platností do roku 2021 a 2023.

1.2 Základní pojmy

Dle právního řádu České republiky lze o **dítěti** hovořit do 18 let věku.

Dle stanov SH ČMS hovoříme o **mladém hasiči** ve věku 3–18 let.

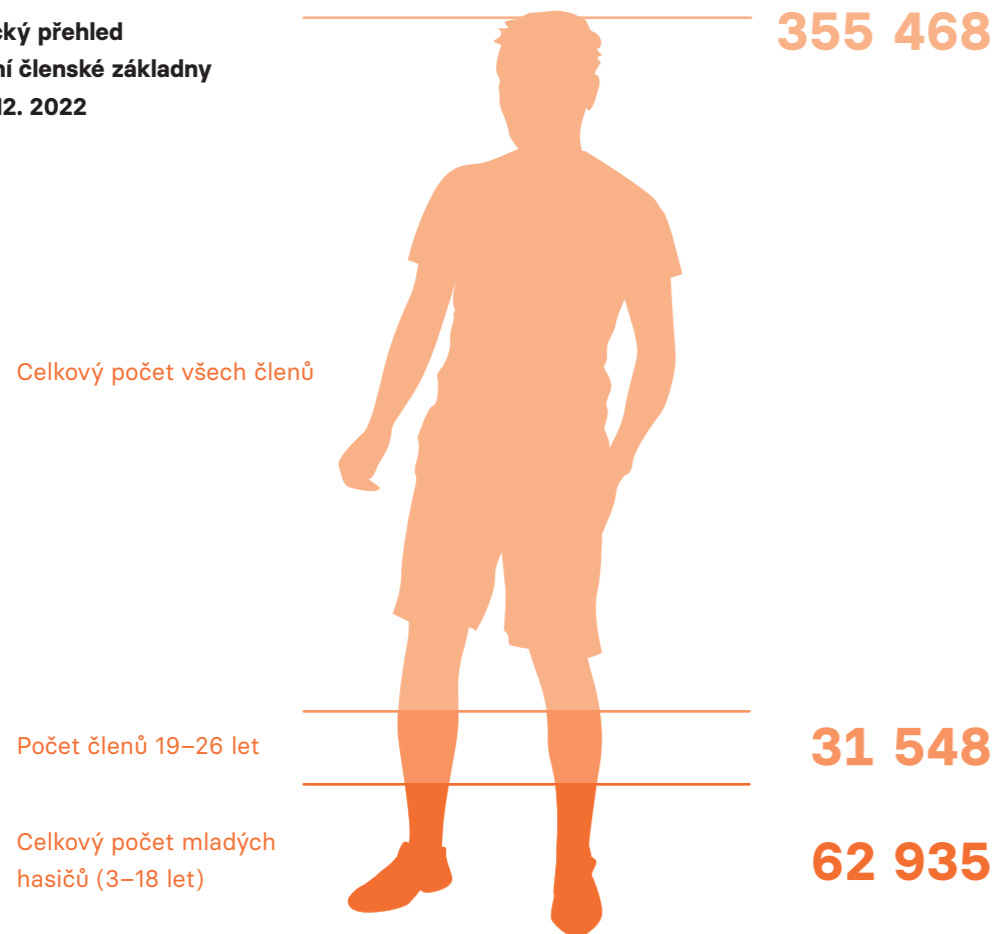
Nejen mladí hasiči, ale děti a mládež obecně představují sociální skupinu, kterou ve zvýšené míře zatěžují negativní společenské jevy a jsou ve vyšší míře ohroženy sociální exkluzí.

Hlavním úkolem úseku mládeže SH ČMS je působit proti tomuto ohrožení a pomoci dlouhodobě prověřeného výchovně vzdělávacího programu podporovat všestranný a plnohodnotný rozvoj všech dětí a mládeže se zájmem o technické vzdělávání, pohybové aktivity a oblast integrovaného záchranného systému jako celku; **umožnit přístup** ke kvalitnímu společenskému vzdělání a volnočasovému vyžití včetně rozvoje talentu **pro všechny**, bez ohledu na jejich osobní charakteristiky nebo sociálně ekonomické podmínky, ve kterých žijí.

Vzhledem k významným změnám ve společnosti, způsobeným dynamickým rozvojem, je nutné tomuto vývoji přizpůsobit obsah, metody a formy naší činnosti s dětmi a mládeží a vytvořit prostředí, které bude pro všechny **bezpečné**, spravedlivé, podnětné a **motivující pro budoucí dobrovolnou práci v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí.**

Mladí hasiči představují v rámci SH ČMS významnou demografickou skupinu s počtem 62 935 z celkového počtu členů 355 468 (k 31. 12. 2022).

**Grafický přehled
složení členské základny
k 31. 12. 2022**

**Přehled vývoje členské základny
mladých hasičů 2015–2022**

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
58 036	59 662	61 205	64 485	63 227	61 691	62 935

Kolektiv mladých hasičů

Kolektiv mladých hasičů sboru dobrovolných hasičů tvoří nejméně 5 mladých hasičů ve věku od 3 do 18 let, kteří se člení do jednotlivých družstev. Kolektiv vzniká registrací u příslušného okresního sdružení hasičů a je základní výchovnou organizační jednotkou úseku mládeže SH ČMS.

Družstvo mladých hasičů je věkově příbuzná skupina dětí z kolektivu.

Členění družstev mladých hasičů v kolektivu:

- od 3 do 6 let přípravka
- od 6 do 11 let mladší
- od 11 do 15 let starší
- od 15 do 18 let dorostenci a dorostenky

Přehled vývoje počtu kolektivů mladých hasičů 2015–2022

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
2 493	2 486	2 542	2 456	2 504	2 484	2 501

Vedoucí, instruktor

Vedoucím kolektivu mladých hasičů potažmo družstva, se může stát pouze osoba starší 18 let, tedy právně způsobilá, která splňuje předpoklady pro práci s dětmi a mládeží, je členem SH ČMS a získá odpovídající kvalifikaci dle systému vzdělávání vedoucích mládeže SH ČMS. Vedoucí kolektivu samostatně řídí činnost výchovné jednotky.

Instruktozem se může stát pouze osoba starší 15 let, která splňuje předpoklady pro práci s dětmi a mládeží, je členem SH ČMS a získá odpovídající kvalifikaci dle systému vzdělávání vedoucích mládeže SH ČMS.

Přehled vývoje počtu vedoucích a instruktorů 2015–2022

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
6 701	6 776	7 162	7 289	7 958	8 997	7 049

Hra Plamen je celostátní hra pro mladé hasiče, která reaguje na podněty příslušné strategie či koncepce a pomocí konkrétních opatření, příkladů, námětů a úkolů tvoří roční náplň činnosti mladých hasičů do 15 let. Hra má dlouholetou tradici, vznikla v roce 1972 a postupně prošla několika zásadními vývojovými mezníky.

Celoroční činnost dorostu je obdobou hry Plamen pro věkovou kategorii dorostu, 15–18 let.

Kompetence jsou složitým souborem znalostí, dovedností a postojů, které tomu, kdo si je osvojil, umožňují úspěšně zvládnout úkoly a situace, do kterých se dostává při studiu, v práci i v osobním životě.

Klíčové kompetence jsou kompetence, jež všichni potřebují ke svému osobnímu naplnění a rozvoji. Jsou rozvíjeny v rámci celoživotního učení, od raného dětství po celý život, a to prostřednictvím formálního, neformálního a informálního učení ve všech kontextech včetně rodiny, školy nebo např. zájmové činnosti.

Formální vzdělávání se odehrává zejména ve školách a jeho prostřednictvím lze dosáhnout stupňů vzdělání.

Neformální vzdělávání je zaměřeno na rozvoj znalostí, dovedností a schopností mimo jiné i v nestátních neziskových organizacích. Do oblasti neformálního vzdělávání lze zařadit některé organizované volnočasové aktivity pro děti, mládež i dospělé. Nutnou podmínkou pro realizaci neformálního vzdělávání je účast odborného lektora, trenéra či proškoleného vedoucího. Bez dodatečného uznání příslušným orgánem nebo institucí však zpravidla nevede k získání stupně vzdělání.

Informální učení lze chápat jako proces spontánního získávání znalostí, dovedností a schopností z každodenních zkušeností a činností v práci, rodině a ve volném čase. Zahrnuje také proces sebevzdělávání.

1.3 Základní informace o Strategii

Strategie úseku mládeže Sdružení hasičů Čech, Moravy 2030+, část první (dále jen **Strategie mládež 2030***) je navazujícím dokumentem na Strategický plán činnosti úseku mládeže SH ČMS 2015–2021, vychází ze Strategie vzdělávací politiky České republiky 2030*.

Jejím úkolem je zajistit kontinuitu mimoškolní práce s dětmi a mládeží v oblasti výchovy a vzdělávání v rámci Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska do dalšího desetiletí, připravit výchovně vzdělávací program úseku mládeže SH ČMS na nové výzvy a zároveň řešit úkoly, které se nepodařilo vyřešit v předchozím období.

Strategie mládež 2030+ má dva hlavní strategické cíle, které se zaměřují na všestranně orientovanou mimoškolní zájmovou výchovu (SC1) a vzdělávání (SC2). Tyto cíle jsou rozvedeny v klíčových aktivitách.

Příprava nového strategického dokumentu byla **otevřená a transparentní**. Zahájena byla v roce 2019 formou diskusního fóra na celostátní poradě vedoucích odborných rad mládeže a pokračovala v roce 2020 prostřednictvím veřejného dotazníkového průzkumu pro vedoucí kolektivů mladých hasičů a mladé hasiče. Dalším komunikačním subjektem byly volební konference vedoucích mládeže v roce 2021. Využito bylo především komunikačních nástrojů SH ČMS včetně sociálních sítí, online programů, konferencí a prezentací.

Novelizace statistických údajů proběhla v roce 2023.

Cíle průzkumu:

- zjištění potřeb a názorové hladiny organizačních jednotek úseku mládeže
- sběr dat (přehled akcí a aktivit)
- seznámit aktéry úseku mládeže SH ČMS, zejména pak vedoucí kolektivů mladých hasičů se Strategii vzdělávací politiky 2030+ MŠMT ČR a na jejím základě definovat budoucí plány SH ČMS v oblasti výchovy a vzdělávání dětí a mládeže.

Strategii mládež 2030+ schválila ÚORM na svém jednání dne 3. 7. 2021 v Zábřehu, novelizace 3. 7. 2023 v Domažlicích.

Kapitola 2

2.1 Organizační struktura

Organizační jednotky dělíme na **hlavní, pobočné** a z hlediska úseku mládeže ještě na **základní a výchovné**.

Hlavní organizační jednotkou je hlavní spolek – Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Pobočnými organizačními jednotkami jsou krajská a okresní sdružení hasičů a sbory dobrovolných hasičů. Pobočné organizační jednotky mají právní subjektivitu (IČO) a jsou zapsány ve Veřejném rejstříku a Sbírci listin. Ve všech pobočných organizačních jednotkách působí řídicí organizační jednotka úseku mládeže (odborná rada), která je voleným subjektem a řídí činnost úseku mládeže na příslušné úrovni samostatně a odděleně od ostatní činnosti. Volené orgány úseku mládeže SH ČMS mají funkční období zpravidla 5 let, respektive od sjezdu do sjezdu, a jsou voleny prostřednictvím konferencí vedoucích mládeže systémem okres – kraj – ústředí.

Každá řídicí organizační jednotka vede svou činnost dle ročního plánu v souladu s touto Strategii mládež 2030+. Všechny organizační jednotky každoročně vyhodnocují svou činnost prostřednictvím ročních zpráv o činnosti a předávají podněty k dílčím úkolům a námětům vyšší organizační jednotce.

ústřední článek

SH ČMS

spolek

Kancelář SH ČMS – úsek mládeže

Ústřední odborná rada mládeže (volený orgán)

řídící organizační jednotka úseku mládeže

nižší články

Krajské sdružení hasičů (KSH)

pobočný spolek

Kancelář KSH – úsek mládeže

Krajská odborná rada mládeže (volený orgán)

řídící organizační jednotka úseku mládeže

Okresní sdružení hasičů (OSH)

pobočný spolek

Kancelář OSH – úsek mládeže

Okresní odborná rada mládeže (volený orgán)

řídící organizační jednotka úseku mládeže

základní článek

Sbor dobrovolných hasičů (SDH)

pobočný spolek

Kolektiv mladých hasičů

registrovaná výchovná organizační jednotka dětí a mládeže vedená

kvalifikovaným vedoucím, vyvíjející pravidelnou činnost v oblasti

výchovně-vzdělávacích aktivit

Družstvo

věkově příbuzná skupina dětí a mládeže v kolektivu

přípravka 3–6 let

mladší 6–10 let

starší 11–15 let

dorost 15–18 let

Kapitola 3

3.1 Podpora cílových skupin

Základní ideou této strategie je reagovat na současné trendy, které přetvářejí mnoho oblastí lidské činnosti. Patří mezi ně např. tzv. „čtvrtá průmyslová revoluce“, která je vnímána jako revoluce digitalizace a automatizace. Neméně důležité jsou také environmentální změny: změny klimatu, rostoucí znečištění ovzduší a vodstva atd. Tyto výzvy jsou pro současný svět natolik zásadní, že je potřebné, aby na ně reagoval nejen vzdělávací systém, ale i zájmová a mimoškolní výchova jako celek.

Aby bylo možné výše uvedené záměry realizovat, je nezbytné poskytnout všem cílovým skupinám potřebnou **podporu a propojení přímo v základních člancích**, tj. v případě úseku mládeže SH ČMS v registrovaných výchovných jednotkách kolektivů mladých hasičů, a využívat a sdílet **příklady dobré praxe**.

Cílové skupiny:

Dle stanov je jedním z hlavních cílů činnosti SH ČMS vytvářet podmínky pro činnost s dětmi a mládeží, podporovat zdravý rozvoj jejich osobnosti, zejména pak jejich psychických, intelektuálních, mravních, sociálních a fyzických schopností, vést mladé členy k odpovědnosti za rozvoj své osobnosti, k úctě k vlasti, přírodě a celému lidskému společenství, vést je k dodržování preventivně výchovných zásad v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva a dalších mimořádných událostí.

Bez rozdílů, zda se jedná o členy či nečleny nebo děti a mladé lidi s omezenými příležitostmi, které mají v porovnání se svými vrstevníky nevýhodu, nebo čelí jedné či více situacím a překážkám sociálním, ekonomickým, kulturním, zeměpisným či jiným (**multikulturní výchova**).

Strategie mládež 2030+ vyjadřuje podporu „**přirozené inkluze**“. Díky širokému spektru nabízených činností a vzdělávacích aktivit je zapojení všech mladých lidí, kteří projeví zájem o naši činnost, cestou přirozené kolektivní spolupráce, pomoci jeden druhému, výběrem vhodných aktivit, metod a forem práce, funkční a dlouhodobě prověřené.

A. Členové SH ČMS – mladí hasiči

Podpora základních práv (potřeb) mladých hasičů:

Mladý hasič je oprávněn:

- přiměřeně svému věku podílet se na činnosti SH ČMS, především činnosti kolektivu mladých hasičů a prostřednictvím rady kolektivu se podílet na přímé participaci v rozhodovacích procesech úseku mládeže SH ČMS
- být volen do rady kolektivu mladých hasičů
- nosit stejnokroj
- být přítomen jednání valné hromady sboru

Podpora odpovědného přístupu mladých hasičů:

Mladý hasič je povinen:

- dodržovat stanovy a vnitřní předpisy spolku
- přiměřeně svému věku se aktivně podílet na činnosti sboru, zejména kolektivu mladých hasičů
- usilovat o získání základních všeobecných i odborných znalostí a dovedností, které vychází z této strategie
- chránit majetek spolku a podílet se na jeho rozvíjení
- řídít se a respektovat pokyny vedoucího a instruktora

B. Nečlenové SH ČMS – děti a mládež do 18 let

Strategie mládež 2030+ vyjadřuje podporu i činnostem a aktivitám pro děti a mládež, které nejsou členy našeho spolku. V obecné rovině se jedná o celoroční aktivity určené veřejnosti, ať již jednodenní vzdělávacího a preventivně výchovného charakteru (např. besedy) nebo volnočasového (společenské, kulturní, sportovní akce) či akce vícedenní (víkendovky a tábory).

Jednodenní akce – počet akcí, účastníci

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
akcí	13 321	13 593	14 453	14 016	5 577	7 041	10 940
dětí	281 028	276 575	282 679	282 986	98 903	114 792	187 447

Vícedenní akce (2–6 dnů)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
akcí	4 818	1 820	1 920	2 254	992	1 144	1 619
dětí	29 843	30 909	33 918	33 212	15 582	20 099	28 665

Tábory (dohromady letní + zimní)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
akcí	427	394	461	439	318	333	374
dětí	9 081	9 659	10 481	10 915	7 960	8 471	9 977

C. Členové SH ČMS – vedoucí a instruktoři kolektivů mladých hasičů a další pracovníci s dětmi a mládeží

Podpora základních práv (potřeb) vedoucích, potažmo instruktorů:

Vedoucí má právo:

- vést kolektiv (družstvo) mladých hasičů, podílet se na rozhodování a činnosti tohoto kolektivu, být volen do odborných rad mládeže a za delegáta odborných konferencí vedoucích mladých hasičů
- na vzdělávání v rozsahu vzdělávacího systému úseku mládeže SH ČMS pro vedoucí a instruktory, nejvyšší systémově řízenou kvalifikací je I. stupeň
- žádat orgány SH ČMS o součinnost při činnosti a být přítomen na jednáních, která se týkají kolektivu mladých hasičů

Podpora odpovědného přístupu vedoucích (instructorů):

Vedoucí je povinen:

- dodržovat stanovy SH ČMS a další vnitřní dokumenty úseku mládeže SH ČMS
- vytvářet předpoklady pro činnost mladých hasičů a být jim dobrým příkladem
- pečovat o zdravý tělesný, duševní a intelektuální rozvoj mladých hasičů
- dodržovat bezpečnostní a mravní zásady při organizování činnosti
- vzdělávat se a sebezvzdělávat s cílem získání klíčových kompetencí vedoucího dle vzdělávacího systému pro vedoucí a instruktory úseku mládeže SH ČMS, získat odpovídající kvalifikaci a pravidelně ji obnovovat
- je přímo odpovědný výboru SDH, který pravidelně informuje o činnosti kolektivu mladých hasičů

D. Dobrovolníci

Dobrovolníci jsou specifickou skupinou úseku mládeže. Z pohledu práce s dětmi a mládeží znamenáváme dvě skupiny dobrovolníků.

- **formální dobrovolnictví:** na činnosti úseku mládeže SH ČMS se ročně podílí přibližně **8 000 dlouhodobých dobrovolníků**, členů SH ČMS, fyzických osob. Tito dobrovolníci se podílí na aktivitách určených dětem a mládeži a činnostech s nimi dobrovolně bez nároku na odměnu. Jejich činnost není založena na základě pracovního nebo služebního poměru a je vykonávána zpravidla ve volném čase. Jde převážně o vedoucí, instruktory, funkcionáře, popř. mladé hasiče.
- **neformální dobrovolnictví:** zde se jedná o skupinu přibližně **2 000 ostatních dobrovolníků**, nečlenů SH ČMS, kteří pracují dobrovolně bez nároku na odměnu. Jejich činnost není založena na základě pracovního nebo služebního poměru. Jde o organizační pracovníky akcí, táborů apod. Hlavním zaměřením jejich práce jsou akce a aktivity pro veřejnost, velmi často celostátního či mezinárodního charakteru.

Za zvláštní skupinu dobrovolníků lze považovat účastníky charitativních a dobročinných akcí organizovaných úsekem mládeže SH ČMS z velké části ve spolupráci s obcemi, jinými spolky nebo místními akčními skupinami (72 hodin, Uklidme Česko, Uklidme svět, Květinový den Ligy proti rakovině, Elektrowin – Recyklujte s hasiči a další).

Kapitola 4

4.1 Financování a zajištění stability

Předpokladem trvale udržitelného rozvoje činnosti úseku mládeže je vícezdrojové financování:

- státní rozpočet (dotace)
- podpora samospráv
- vlastní zdroje (např. členské příspěvky, účastnické poplatky)
- jiné (dary, příspěvky nadací, jiné dotace, atd.)

Skutečnosti z předchozích let prokázaly, že podíl financování je rozdílný dle úrovně strukturální působnosti jednotlivých organizačních článků.

Plánované finanční krytí:

	Hlavní spolek – Ústředí, Úsek mládeže Kanceláře SH ČMS, Aktivity celostátní úrovně	Pobočné spolky, Úsek mládeže kanceláří KSH a OSH, Aktivity krajské a okresní úrovně	Pobočné spolky, Kolektivy mladých hasičů, Aktivity regionální a místní úrovně
státní dotace	70 %	30 %	20 %
vlastní zdroje	10 %	30 %	40 %
samospráva	5 %	30 %	30 %
jiné	10 %	10 %	10 %

Kapitola 5

5.1 Strategické cíle

„Máme dvě ruce.
Jednu, abychom pomáhali sobě.
Druhou, abychom pomohli druhým.“

Cílem úseku mládeže SH ČMS je v nadcházejícím období prostřednictvím mimoškolní výchovy a vzdělávání vybavit děti a mladé lidi patřičnými kompetencemi pro život v občanské společnosti, motivovat je k dobrovolné práci ve prospěch jak vlastního rozvoje, tak s ohledem na pomoc druhým a ve prospěch celé společnosti.

Naším cílem je vytvořit a rozvíjet výchovně vzdělávací systém, který reaguje na měnící se vnější prostředí a je zaměřený nejen na všeobecné získávání vědomostí a dovedností ze zájmové činnosti, ale zejména na technické vzdělávání jako celek s důrazem na základní poznatky z oblasti Integrovaného záchranného systému.

Hlavní strategické cíle

1. Prostřednictvím mimoškolní **výchovy** zajistit získání kompetencí dětí a mládeže pro aktivní občanský, profesní a osobní život včetně socializace v zájmově příbuzné skupině.
2. Formou kvalitního neformálního **vzdělávání** umožnit rozvoj potenciálu dětí a mladých lidí se zájmem o technické vzdělávání a vzdělávání v oblasti IZS.

Kapitola 6

6.1 Klíčové aktivity

6.1.1 Strategický cíl 1 – VÝCHOVA

Prostřednictvím mimoškolní výchovy zajistit získání kompetencí dětí a mládeže pro aktivní občanský, profesní a osobní život včetně socializace v zájmově příbuzné skupině.

Pro rozvoj výchovné činnosti dětí a mládeže je v našem spolku klíčová dlouhodobá a stabilní podpora všech organizačních jednotek úseku mládeže, které svojí činností vytvářejí specifické výchovné prostředí a zejména netradičními výchovnými formami také hodnoty a postoje, jež jsou přínosné pro celý život jednotlivce a společnosti. Smysluplně „řízené“ využívání volného času je dlouhodobě osvědčenou a efektivní metodou prevence vůči negativním jevům. Přímoú výchovnou činnost prezentuje v této strategii činnost všech organizačních jednotek v pobočných spolcích, zejména pak činnost kolektivů mladých hasičů. V tomto kontextu lze za základní měřitelný ukazatel pro plnění prvního strategického cíle považovat počet registrovaných kolektivů mladých hasičů. Počet kolektivů se dlouhodobě jeví jako konstantní, mírně zvyšující, s výjimkou let 2020 a 2021, kdy se v přirozené míře projevilo omezení spolkové činnosti vlivem pandemie Covid-19.

Cíl: 2 500 kolektivů / rok

**PODPOROVANÉ
KLÍČOVÉ
AKTIVITY**

Volnočasové aktivity

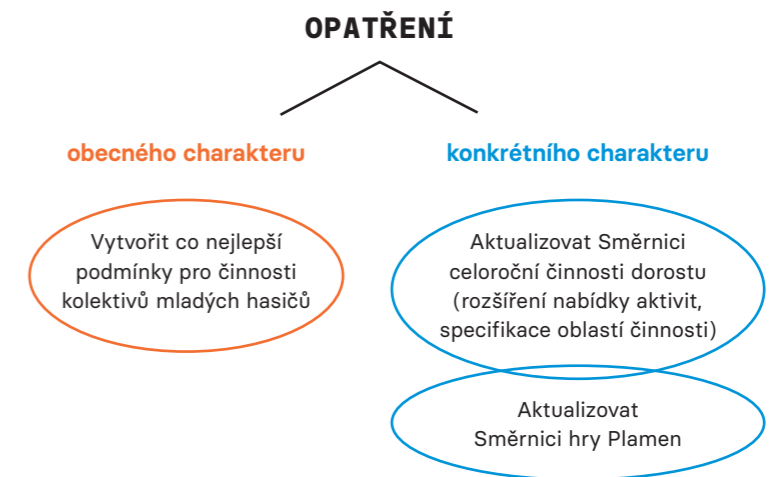
Celoroční aktivity v kolektivech mladých hasičů pro organizované členy

Vycházíme-li ze skutečnosti předchozího období, lze konstatovat, že území České republiky je rovnoměrně pokryto kolektivy mladých hasičů. V každém kraji působí krajská rada mládeže a v každém okrese okresní rada mládeže. Nabídka pravidelné zájmové činnosti je dostupná pro širokou veřejnost a je přiměřeně propagována. Aktivity kolektivů mladých hasičů jsou personálně i materiálně dostatečně pokryty. Určité rezervy se ukazují v rozsahu aktivit dle věkového zaměření, nabídka aktivit je širší pro děti a mládež ve věku do 15 let, než pro kategorii dorostu.

- Podpora pravidelných schůzek
- Podpora jednodenních akcí vzdělávacího nebo volnočasového charakteru – výlety, soutěže, exkurze
- Podpora víkendových akcí rekreačního charakteru
- Podpora letních pobytů a táborů
- Podpora mezinárodních akcí
- Podpora charitativních a veřejně prospěšných akcí a činností

TAB. 1

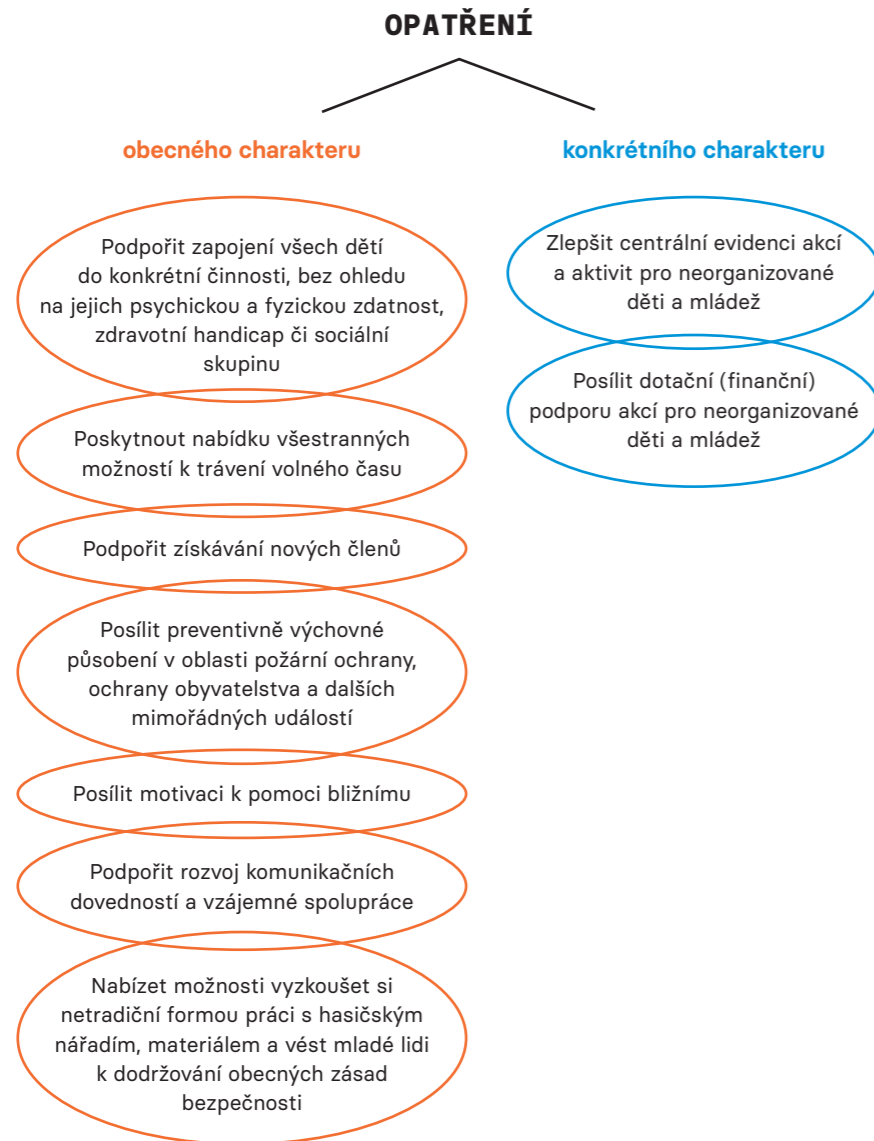
Činnosti a aktivity pro další děti a mládež (neorganizované, veřejnost)

Nabídku akcí a činností pro další děti a mládež zajišťují zejména základní články. Je poměrně široká a celoplošně dostupná. Není však centrálně řízena ani jinak koordinována.

Systém zapojení dětí a mládeže:

- **Podpora akcí s aktivním zapojením dětí a mládeže**
  - jednodenní (např. výlety, dětské dny, karnevaly, stezky, výzvy a další)
  - vícedenní (např. tábory letní, zimní, putovní, víkendové akce a další)
  - celostátní výtvarná, literární a mediální soutěž Požární ochrana očima dětí a mládeže
- **Podpora akcí s pasivním zapojením dětí a mládeže**
  - ukázky z naší činnosti
  - kulturní a společenské akce pro školy a jiná zařízení
  - dny otevřených dveří
- **Vzdělávání**
  - Hasičské jiskření (spolupráce se školami)
  - Závod hasičské všestrannosti a brannosti (samostatné kategorie pro žáky ZŠ a SŠ)
  - Vzdělávací dny
  - Besedy, semináře pro dětskou a mládežnickou veřejnost

TAB. 2

TAB. 3

Příklady konkrétních akcí SDH respektive kolektivů mladých hasičů a dalších organizačních složek úseku mládeže pro neorganizované děti a mládež, (podklad – dotazníkový průzkum):

Panenky pro seniory	SDH Libeň
„Pojďme se smát“	SDH Vykýřovice
„Nesedte doma“ – stezky, na kterých děti plní různé úkoly – ať již vědomostní nebo dovednostní	SDH Radvanice, Kostomlátky, Pískova Lhota
„Světlo pro radost“	SDH Oznice, Ratenice
Mandaly z přírodnin či víček od PET lahví	SDH Radvanice
Mikulášská stezka	SDH Pískova Lhota, Ostrava-Nová Ves
Malování na kamínky	SDH Horní Ředice
„Spolu, nespolu“ – luštění rébusů, šifer, morseovky, hádanek, křížovek	SDH Morkovice
„Každý sám, přesto spolu“ – vytvoř úkol pro ostatní	SDH Jiřice
„Stopovačka“	SDH Želčany

Plamínek – soutěž mateřských školek okresu Ústí nad Labem	OSH Ústí nad Labem
„Neckláda“ – závody v plavbě	SDH Velešovice
Splutí řeky Desné na atraktivních plavidlech	SDH Sudkov
Hledá se Yetti – hledání sněžného muže	SDH Jáchymov
Memoriál J. Hippmana – soutěž na lyžích	KSH Libereckého kraje
Mladý záchranář – modelové situace	KSH Libereckého kraje
Náramky pro Tomáše – preventivní akce proti dětským úrazům	SDH Ostrava-Nová Ves
„Braňákiáda“ – branný závod	OSH Svitavy
Den s IZS	OSH Svitavy
Vítání jara	SDH Jevíčko
Ploutef fest – rybářské závody	SDH Želčany

Činnosti s dětmi a mládeží s omezenými příležitostmi

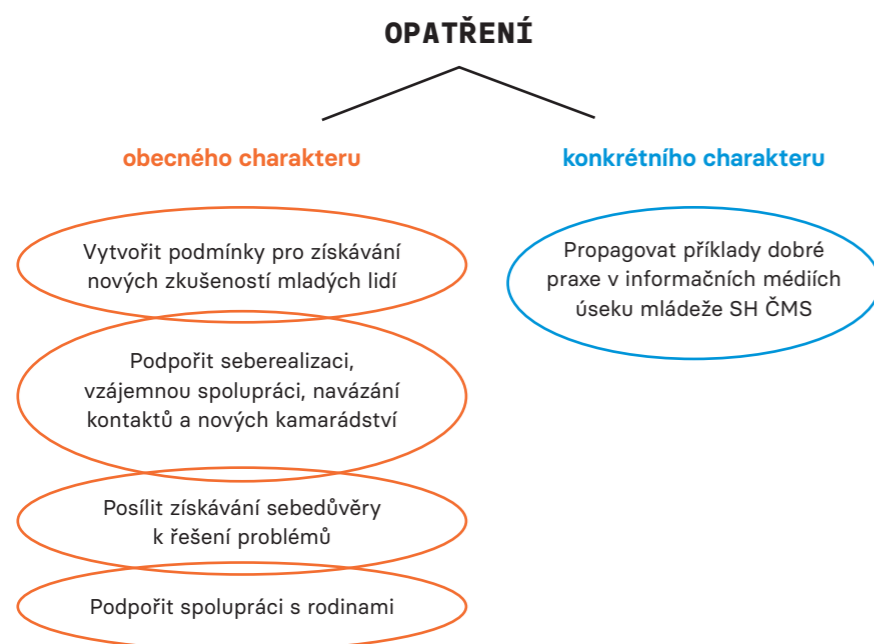
Práce s dětmi s omezenými příležitostmi, ať již z důvodu zdravotního, sociálního nebo jiného znevýhodnění, sice není stěžejní náplní úseku mládeže SH ČMS, nicméně je součástí našeho výchovně vzdělávacího systému a již mnoho let jí věnujeme pozornost. Podporu a rozvoj této oblasti činnosti vyjadřuje i Strategie mládež 2030*.

Základním východiskem pro posílení rovného přístupu k výchově a vzdělávání je zajištění srovnatelné a vysoce kvalitní péče pro všechny děti a mládež, samozřejmě s ohledem na jejich schopnosti, způsob zapojení do činnosti a druh akce.

Pro náš spolek je z mnoha důvodů prospěšné, aby pro všechny děti, které se budou podílet na naší činnosti, ať již aktivně či pasivně, byly zajištěny vysoce kvalitní podmínky. Přinese nám to jak silnější zájem o prostředí našeho spolku, Integrovaného záchraného systému, tak motivaci k budoucí dobrovolné práci.

- **Podpora příkladů dobré praxe zaměřené na akce a činnosti pro děti a mládež s omezenými příležitostmi**

TAB. 4

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

1

Název projektu: HASIČI PRO DĚTI S HENDIKEPEM	Téma akce: Inkluze
Místo realizace: Táborová základna Jánské Koupele	Zahájení a realizace projektu: Každoročně 2022 – předpoklad 2026
Cíl: Podpořit a zapojit děti s PAS, handicapem, ADHD, s poruchami učení a děti sociálně znevýhodněné do aktivit úseku mládeže SH ČMS.	
Popis projektu: Projekt navazuje na projekt OSH Opava, respektive Okresní odborné rady mládeže OSH Opava, ADAM HASIČEM (2018–2021), který byl pořádán v letech 2018–2021. Náplň současného projektu, který je pořádán ve spolupráci s organizací ABC o.p.s – Autismus bez cenzury a Dětským domovem Velké Heraltice, je zaměřena na posílení vztahů v kolektivu, na spolupráci, soudržnost, komunikaci, vzájemnou podporu a respekt. Celým víkendem se prolínají činnosti od pohybových aktivit přes vzdělávací prvky zaměřené především na dodržování zásad požární ochrany, chování při mimořádných událostech, zvládnání stresových situací a další. Nejzajímavějším se ukázal nedělní program, kdy za zvuku sirén přijel celý integrovaný záchranný systém a nacvičovala se evakuace, ošetření zraněných atd. Děti byly naprosto unesené. Skupina 15 dětí ve věku od 8 do 17 let, které se zúčastnily pobytu, byla složena z dětí s poruchou autistického spektra, mentálním postižením od lehké až po středně těžkou mentální poruchu, dále z dětí s tělesným postižením a vývojovou dysfázií – narušený vývoj řeči.	
Způsob implementace a konkrétní dosažené výsledky: Součinnost dětí s různými hendikepy se ukázala jako prospěšná. S ohledem na specifika skupiny byl po celý pobyt kladen velký důraz na vizualizaci, nácvik sociálních a emočních dovedností a sebeobsluhu, které účastníci uplatní v běžném životě. Přidanou hodnotou jsou získané vědomosti z oblasti prevence chování při mimořádných událostech.	
Význam projektu a získané zkušenosti: „Žádné dítě s hendikepem si nepřeje zůstat samo, touží po tom mít kamarády a neví, jak na to.“ Mnoho dětí s hendikepem žije v sociální izolaci, podobně i jejich rodiny. Tato akce a jí podobné utváří lepší podmínky pro zvládnutí náročné životní situace a umožňují získávat pocit sebedůvěry a uplatnění.	

2

Název projektu: STROMEČEK SPLNĚNÝCH PŘÁNÍ	Téma akce: Dobročinnost, dárcovství, propojení komunit
Místo realizace: Městys Divišov	Zahájení a realizace projektu: Každoročně 2015 – předpoklad 2024
Cíl: Motivace občanů k dárcovství, spolupráce v komunitách	
Popis projektu: Za nápadem Stromečku splněných přání stojí vedoucí kolektivu mladých hasičů SDH Divišov Dana Vilímková. Svůj záměr začala rozvíjet v roce 2015, telefonicky se spojila s vedením Dětského domova v Sázavě a zajímavá aktivita byla na světě. V průběhu roku děti z DD Sázava nacvičily kulturní vystoupení, které se stalo doprovodným programem při rozsvěcení vánočního stromečku na náměstí v Divišově. Zároveň vyrobily vánoční ozdoby, na kterých každé dítě uvedlo nejen své jméno, ale i přání. Stromeček poté nazdobili mladí hasiči z SDH Divišov. K rozsvěcení došlo každoročně první adventní neděli. Přítomní obyvatelé měli možnost si vybrat kteroukoliv ozdobičku ze stromečku a splnit přání. Evidenci přání zajistil kolektiv mladých hasičů, sběr „dárků“ pak další členové SDH Divišov. K předání došlo pravidelně 23. prosince.	
Způsob implementace a konkrétní dosažené výsledky: Teorie myšlenky pomoci tam, kde je to potřeba přirozenou a spontánní cestou, byla převedena do praxe prostřednictvím společné aktivity SDH Divišov a DD Sázava. Každoročně se aktivně zapojují 20–25 dětí z dětského domova, 50 dobrovolníků z řad členů SDH Divišov a přibližně 100 občanů jako dárců.	
Význam projektu a získané zkušenosti: Pro děti, které vyrůstají bez rodiny, je důležitá nejen materiální podpora, ale i sociální uznání a vzájemná spolupráce s jinou komunitou. Jedinci či celé rodiny jako široká veřejnost získávají díky této akci možnost posílit své sociální citění a uspokojit potřebu k veřejně prospěšné činnosti pro společnost.	

3

Název projektu: SPECIÁLNÍ HASIČSKÁ OLYMPIÁDA	Téma akce: Skupinová pohybová aktivita pro osoby s určitým omezením, hendikepem
Místo realizace: Ústí nad Labem	Zahájení a realizace projektu: Každoročně 1999–2019, 2023 – předpoklad 2026
Cíl: Spolupráce subjektů, podpora pohybu jako základního prvku zdravého životního stylu pro všechny bez rozdílu	
Popis projektu: V roce 1999 vznikla z iniciativy ředitele Domova pro osoby zdravotně postižené (DOZP) ve Všebořicích Pavla Soukupa a starosty KSH Ústeckého kraje Pavla Doubravy společná aktivita pod názvem Speciální hasičská olympiáda. Akce se ujala Okresní odborná rada mládeže OSH Ústí nad Labem ve spolupráci s DOZP Všebořice a postupně se zapojili další organizace. Princip je postaven na „soutěžní formě“, kdy mezi sebou symbolicky měří své síly v pohybových disciplínách s hasičskými a dalšími všeobecně vzdělávacími prvky šestičlenná družstva z jednotlivých domovů pro osoby zdravotně či mentálně postižené z Ústeckého kraje. Převážná část „soutěžících“ jsou mladí lidé do 26 let, ale není výjimkou i zapojení dospělých osob. Jako úvodní disciplíny byly zařazeny: štafeta 6 × 30 m s překážkami, požární útok se džberovou stříkačkou, hasičský kuželník a uzlová štafeta. Později byla akce rozšířena o vzdělávací témata: použití jednoduchých hasebních prostředků, základy topografie a první pomoci. Tak, jak se rozšířily „disciplíny“, rozšířil se i okruh účastníků, kdy se začaly v samostatné kategorii zapojovat dětské domovy.	

V roce 2023 se akce zúčastnilo 10 subjektů, ať již domovů pro osoby se zdravotním či jiným postižením nebo dětských domovů. Symbolické ocenění získají vždy všichni účastníci bez ohledu na „pořadí“.

V posledních pěti letech navázali organizátoři úzkou spoluprací se ZŠ Elišky Krásnohorské v Ústí nad Labem a akce probíhá v prostorách školy.

Způsob implementace a konkrétní dosažené výsledky: Je nutné si uvědomit, že člověk zejména se zdravotním či mentálním omezením má jiné pohybové schopnosti než zdravý jedinec. V tomto ohledu organizátoři zvládají svou úlohu na jedničku, volba disciplín je uvážená, pro všechny účastníky zvládnutelná a zábavná. Konkrétním výsledkem spolupráce je založení Sboru dobrovolných hasičů přímo v DOZP ve Všebořicích včetně individuální práce s mladými členy.

Význam projektu a získané zkušenosti: Speciální hasičská olympiáda je dalším příkladem širokého rozsahu činností úseku mládeže SH ČMS. Vzájemná spolupráce rádooby rozdílných organizací či subjektů je ukázkou všestrannosti, komunikační otevřenosti a rovnosti v přístupu ke všem zájemcům o činnost našeho spolku. Propojování soužití lidí s hendikepem nejen se zdravými lidmi, ale zejména s činnostmi, které by ve svém běžném životě neměli možnost zažít, vyzkoušet a upevnit pozitivní návyky, se ukázalo jako velmi prospěšné pro účastníky samotné i pro náš spolek.

Dobrovolnictví

Při mimoškolní práci s dětmi a mládeží vnímáme dobrovolnictví obecně jako základní stavební prvek občanské společnosti. Bez dobrovolné práce by jakákoliv zájmová činnost nenašla svého uplatnění. Dobrovolnictví uskutečňuje nejvznešenější aspirace lidstva, jako jsou – touha po míru, svobodě, příležitostech, bezpečí a spravedlnosti pro všechny. Dobrovolnictví, individuální či skupinové, umožňuje udržovat a posilovat takové lidské hodnoty, jako jsou družnost, zájem o druhé a služba jiným lidem. Z pohledu Strategie mládež 2030+ napomáhá celoživotnímu rozvoji jedince navzdory rozdílům, napomáhá žít ve zdravé a udržitelné komunitě, uspokojuje potřeby těch, kteří hledají ve svém životě uplatnění ve veřejně prospěšné práci.

- **Podpora pravidelného formálního dobrovolnictví – dobrovolnická činnost členů SH ČMS (mladí hasiči, vedoucí – mimořádné události)**
- **Podpora nepravidelného neformálního dobrovolnictví – dobrovolnická činnost nečlenů SH ČMS**
- **Podpora spolupráce v oblasti dobrovolnictví se spolky a organizacemi – sbírky (např. Liga proti rakovině), brigádnická činnost (např. 72 hodin, Uklidme svět, uklidme Česko, Recyklujte s hasiči), kulturní vystoupení pro veřejnost s charitativním účelem (např. Festival přípravek), pomoc druhé osobě (např. nákupy pro seniory, roznášení letáčků a dezinfekcí)**

TAB. 5

OPATŘENÍ

obecného charakteru

Podpořit uspokojování osobních potřeb v oblasti veřejně prospěšných činností

konkrétního charakteru

Aktivně spolupracovat s ČRDM na podpoře legislativních změn, které povedou k uznání dobrovolné práce jako profesní způsobilosti, praxe, kvalifikace

Revidovat centrální systém evidence SH ČMS a upravit podmínky pro přesnější evidenci dobrovolnické činnosti úseku mládeže SH ČMS

Bezpečné prostředí

Pro úspěšné zvládnutí výchovného procesu v mimoškolním prostředí je nezbytné, aby mladí lidé měli k našemu spolku dobrý vztah, chodili rádi na schůzky a další akce, vnímali své kolegy jako kamarády. S tím souvisí i problematika rizikového chování. Špatné vztahy mezi členy kolektivu, přestupky vůči nastaveným pravidlům, popř. šikana, nevytvoří bezpečné prostředí pro funkční sociální chování a rozvoj spolku.

Proto je třeba klást důraz na atraktivitu prostředí a „pozitivní klima“ pro práci kolektivů a rozšiřovat možnosti participace mladých členů na výběru oblastí a způsobů činnosti kolektivu.

Zapojování mladých členů do procesu participace v rámci úseku mládeže SH ČMS posledních letech narůstá. Zvyšuje se počet kolektivů, které mají „funkční a aktivní“ Rady kolektivů. Ovšem míra jejich aktivity se napříč kolektivy značně liší a nezdá se, že jejich fungování spíše formálního charakteru. Mladí hasiči často svými názory pouze podporují rozhodnutí dospělých, aniž by sami měli možnost aktivně participovat. Nejčastější oblasti, do nichž se mladí hasiči mohou zapojit, jsou výlety popř. víkendové akce, jejich plánování a realizace, rovněž řešení vztahových problémů v kolektivech a možnost ovlivňovat např. vzhled volnočasových stejnokrojů. Méně už pak mají možnost participovat např. na volbě o vybavení a vzhledu klubovny či programové skladbě pravidelných schůzek, téměř vůbec na zásadních rozhodovacích procesech v kolektivu, potažmo sboru.

- Podpora akcí, které prohlubují vztahy mezi rodiči a spolkem
- Podpora akcí vzájemné výměny zkušeností mladých hasičů

TAB. 6

OPATŘENÍ

obecného charakteru

Posílit motivaci mladých hasičů podílet se na všech akcích sboru

Vytvořit podmínky pro rozvíjení vztahů a vzájemné důvěry

Zlepšit podmínky pro individuální práci

Podpořit prvky pro tvorbu atraktivního prostředí

konkrétního charakteru

Revidovat vnitřní dokumenty SH ČMS – zakotvit participaci mládeže do rozhodovacích procesů spolku

Využít dotačních titulů k zajištění financování investičních záměrů – klubovny MH

Využít dotačních titulů k zajištění financování investičních záměrů – táborem základny SH ČMS

Uspořádat VVZ – Vzájemná výměna zkušeností vedoucích Rad kolektivů

Tradice a mezigenerační spolupráce

Historie Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska je bohatá. Prvopočátky práce dobrovolných hasičů jsou datovány do druhé poloviny 19. století. Počátky práce s mládeží pak na rozhraní století 19. a 20. Desítky akcí a aktivit dlouhodobě přetrvávají, vycházejí ze spolkové tradice a jsou vázány na mezigenerační propojení práce všech členů spolku.

V tomto ohledu jsme mezi organizacemi pracujícími s dětmi a mládeží zcela zvláštním spolkem. S ohledem na složení naší členské základny, musí naše práce s dětmi a mládeží mimo jiné přispívat k nastolení vztahů s dospělými, založených na vzájemné důvěře napříč všemi generacemi.

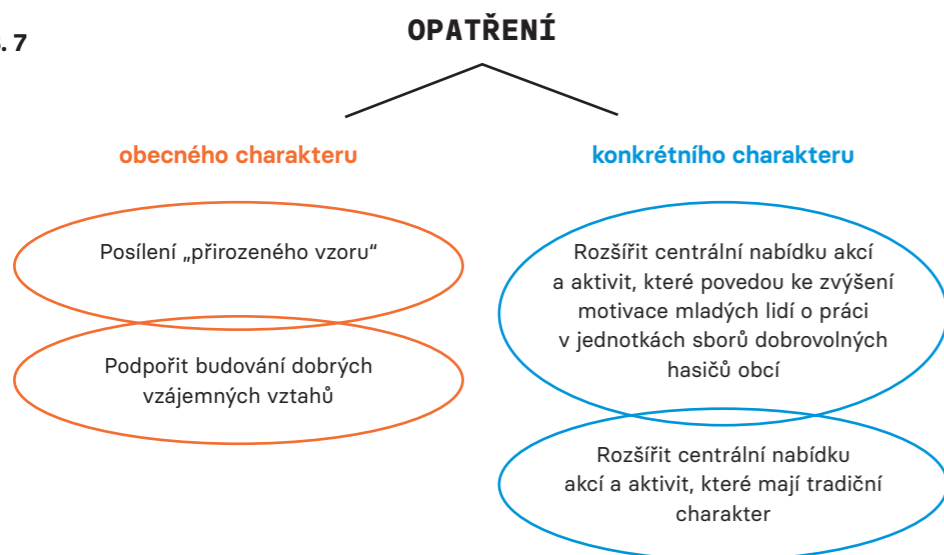
Co do velikosti členské základny dětí a mládeže do 18 let věku (62 935), je SH ČMS **nejpočetnější zájmovou organizací pro děti a mládež v České republice.**

Skutečnost, že se v našem spolku prolíná aktivní činnost několika generací, často založená na rodinné či jiné tradici, vnímáme z pohledu Strategie mládež 2030* jako pozitivní jev, který může pomoci k vytváření optimálního prostředí motivujícího mladé lidi k rozvoji jejich plného potenciálu a k jejich zájmu o budoucí záchrannou činnost.

- Podpora společných spolkových aktivit napříč generacemi
- Podpora aktivit pro seniory

TAB. 7

Pohyb a talent

Pohybové aktivity udržují organismus dítěte v dobrém zdravotním i duševním stavu. Pokud zanedbáváme pohybovou aktivitu, naše svaly ochabují a nahrazuje je tuk, neboť energetický příjem je vyšší než spotřeba. Již od narození se díky přirozenému pohybu (plazení, lezení) vyvíjí svalový aparát. Zahájením školní docházky se však spontánní pohyb dětí rychle vytrácí a na místě je řízená pohybová aktivita. U celé řady dětí se však bohužel omezuje pouze na výuku tělesné výchovy.

Strategie mládež 2030+ vnímá pohybovou činnost jako nezbytnou životní potřebu dětí a investici do budoucnosti.

V rámci mimoškolní výchovy v kolektivech mladých hasičů se chceme soustředit na utváření pozitivních postojů a zájmů dětí o pohyb s vyústěním do celoživotní pohybové aktivity v rámci zdravého životního stylu.

- Podpora akcí všeobecného pohybového charakteru (turnaje, soutěže, hry)
- Podpora akcí rozvíjejících přirozený talent (technické dovednosti, PO očima dětí a mládeže)

TAB. 8

6.1.2 Strategický cíl 2 – VZDĚLÁVÁNÍ

Formou kvalitního neformálního vzdělávání umožnit rozvoj potenciálu dětí a mladých lidí se zájmem o technické vzdělávání a vzdělávání v oblasti IZS.

Cíle:

- 60 000 dětí a mládeže zapojených do neformálního vzdělávacího procesu úseku mládeže SH ČMS / rok
- 4 000 vedoucích zapojených do vzdělávacího systému vedoucích a pracovníků s dětmi a mládeží v rámci SH ČMS / rok

PODPOROVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

Malí odborníci – Základní vzdělávací systém mladých hasičů

Role vzdělávacího systému mladých hasičů je mj. vytvářet jejich pozitivní vztah k přirozenému poznávání a připravit je na to, že se budou v průběhu celého života učit novým věcem. Úkolem úseku mládeže SH ČMS je vést mladé lidi v jakémkoliv věku k podnikavosti v rovině osobní, profesní, zájmové i společenské – k tomu, aby si osvojili dovednost samostatně se vzdělávat a v souladu se svými schopnostmi vyhledávat příležitosti, jak tyto své dovednosti a znalosti uplatnit v praxi.

Základní vzdělávací systém mladých hasičů je postaven na principu plnění odznaků odborností a specializací. Je dlouhodobě prověřen, pravidelně modernizován a revidován.

Cíl: 2 500 kolektivů / rok

Odznaky odborností

1. Preventista-junior

- odznak je určen pro děti od 6 do 10 let
- zná hlavní příčiny požáru, zná telefonní čísla tísňového volání, zhotoví nejméně 2. výkresy, plakáty nebo nástěnky s námětem požární ochrany, umí vyhledat jednoduché požární závady, zná základy hoření

2. Strojník-junior

- odznak je určen pro děti od 6 do 10 let
- zná jednoduché hasební prostředky a také jejich použití, přenosné hasicí přístroje a umí je správně použít, zná povinnosti strojníka u zásahu

3. Kronikář

- odznak je určen pro děti od 8 do 15 let
- nejméně půl roku pečuje o kroniku kolektivu, zná základní fakta o historii hasičstva v Čechách a na Moravě i v místě, kde působí jeho kolektiv mladých hasičů, získává dokumentační materiál, který využije k propagaci hasičstva a hnutí mládeže

4. Preventista

- odznak je určen pro děti od 8 do 15 let
- ovládá podmínky odznaku Preventista-Junior, dále ovládá základní znalosti a dovednosti z oblasti prevence PO dle daných témat

5. Strojník

- odznak je určen pro děti od 8 do 15 let
- zná běžnou techniku používanou u hasičů, její části a její údržbu, zná druhy a způsoby použití běžných technických prostředků požární ochrany, zná prakticky optické signály. Má splněnu odbornosti Strojník-junior nebo prokáže znalost náplně této odbornosti

6. Cvičitel

- odznak je určen pro děti od 12 do 18 let
- je nositelem odbornosti preventista a strojník
- dokáže zorganizovat nástup kolektivu a podat hlášení, je pomocníkem vedoucího při práci s kolektivem, prokáže znalost vázání uzlů a smyček používaných v PO

7. Velitel

- odznak je určen pro děti od 12 do 18 let
- je nositelem odbornosti cvičitel
- zná hlavní zásady při výjezdu jednotky k požáru nebo mimořádné události, zná základní činnosti prováděné při zásahu a po ukončení zásahu, zná nebezpečí, která hrozí na místě požáru nebo zásahu

8. Instruktor

- odznak je určen pro děti od 12 do 18 let
- je nositelem odbornosti cvičitel
- zná hlavní základy pedagogiky a psychologie, bezpečnosti práce při činnosti s dětmi, základy zdravotní péče a základní dokumentaci kolektivu, má rozšířené znalosti Směrnice hry Plamen

Elektronická verze programu na odborky:

http://www.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1127:odborky-ke-staeni&catid=108:mladi-hasici&Itemid=53

Odznaky specializací

1. Ajták

- umí: spustit počítač, spustit program, restartovat počítač, ukončit práci, pracovat s myší a klávesnicí, pracovat se soubory a adresáři, pracovat s některým textovým editorem, tabulkovým procesorem a kreslicím programem, ovládat tiskárnu, tisknout z jednotlivých programů
- ví: co jsou vstupní a výstupní zařízení
- vysvětlí způsob zálohování dat, umí použít kompresní program, formátovat flash disk
- zná: nebezpečí počítačových virů, jejich druhy, jak se šíří a jak se proti nim chránit
- orientuje se v oblasti komunikace počítačů – Internet, pošta, ...
- prakticky prokáže svou znalost: vytvoří libovolný dokument v textovém editoru na libovolné téma s vloženou tabulkou a obrázkem

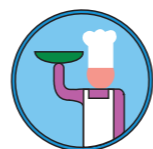
2. Ekolog

- vysvětlí: co je ekosystém, popíše jeho základní složky, popíše potravní řetězec, jaké jsou funkce lesa
- umí: vysvětlit, jak jsou ohroženy vodní ekosystémy a jak se tomuto ohrožení bránit
- zná naše významné vodní toky a nádrže (přirozené i umělé)
- ví, jak jsou naše lesy ohroženy, vysvětlí možnosti jejich ochrany
- má základní znalosti ochrany přírody: domácnost (zákaz spalování odpadu, znečištění vody, správné třídění odpadu), příroda (základy ekologického chování v přírodě)
- prakticky prokáže svou znalost: zúčastní se nejméně jedné brigády pro ochranu přírody

3. Ekonom

- umí: zapsat příjmy od členů kolektivu, vysvětlit, proč je nutné evidovat příjmy a výdaje, vypsát poštovní poukázku typu „C“ a poslat peníze poštou, vyplnit jednoduchý příjmový a výdajový doklad
- ví: jak vypadá paragon a zná jeho náležitosti, co má udělat s poškozenou bankovkou a jak se určuje její hodnota, co to jsou prvotní a druhotné doklady, k čemu slouží dodací list a co má obsahovat, co jsou valuty
- zná zásady ochrany před odcizením a poškozením majetku, umí majetek uskladnit
- prakticky prokáže svou znalost: vypíše poštovní poukázku typu C na předem zadané údaje, vyplní jednoduchý příjmový a výdajový doklad, sestaví rozpočet jednodenního výletu svého družstva

4. Kuchař

- zná: způsoby úpravy jídel doma i v přírodě, zásady správného stolování, způsoby obživy z přírodních zdrojů, druhy ohnišť pro přípravu jídel, zásady zdravé výživy, prokáže znalosti o vyvážené stravě a o energetické hodnotě jejich složek
- umí: připravit jídelníček na týden, odpovídající zásadám hygieny i zdravé výživy
- ovládá: zásady hygieny
- určí: v přírodě 10 rostlin nebo keřů, které se mohou použít k přípravě jídel
- prakticky prokáže svou znalost: uvaří libovolné jídlo pro své družstvo, uvede do varu 1 litr vody za 15 minut s použitím sekery, kotlíku, jednoho polena a zápalek

5. Kutil

- umí: zhotovit model, zacházet s nářadím a nástroji (nůžky, nůž, pila, sekera – dovede je správně volit, používat a udržovat), opracovat samorost, zabalit a odeslat balíček, přišít knoflík, zalátat ponožku
- při manipulaci s nástroji dbá na dodržování všech bezpečnostních zásad
- prakticky prokáže svou znalost: zhotoví 3 libovolné modely, dokáže sešroubovat 10 šroubových spojů v časovém limitu, zabalí balíček a připraví ho o odeslání, přišije knoflík

6. Průzkumník

- umí: orientovat se podle mapy v terénu a ovládá topografické značky, správně se obléci, maskovat a pohybovat se v terénu
- určuje světové strany podle přírodních jevů, mapy a hvězd
- zná: základy šifrování, 20 zvířat a jejich stopy
- prakticky prokáže svou znalost: zorientuje mapu na sever, nakreslí a slovně určí libovolných 5 topografických značek, zašifruje třemi způsoby stejné slovo nebo větu, určí podle obrázku 5 zvířat a řekne základní informace o nich

7. Spojka

- ovládá signalizaci
- zná: Morseovu abecedu zvukem i praporkem, českou hláskovací abecedu, signály používané v ČR (všeobecná výstraha, požární poplach, zkouška sirén)
- ví: co dělat, když zazní signál

8. Společník

- zná: základní pravidla společenského chování a odpovídajícím způsobem jedná v rodině, v oddíle i ve společnosti, pravidla podávání pokrmů a nápojů, základy společenských tanců, alespoň 5 společenských her
- umí: uvítat hosty doma, v klubovně i na táboře
- prakticky prokáže svou znalost: předvede jeden ze společenských tanců, uváže kravatu, připraví stůl pro slavnostní večeři

9. Střelec

- umí: bezpečně zacházet se vzduchovkou a zná její údržbu
- zná: bezpečnostní předpisy při střelbě
- ovládá: střelbu z luku
- prakticky prokáže svou znalost: zasáhne třikrát míčkem z pěti hodů cíl o průměru 3 m vzdálený 15 metrů, při střelbě na špalíčky vleže na vzdálenost 10 metrů zasáhne z 10 ran alespoň 7 špalíčků

10. Táborník

- zná: zásady výběru a uspořádání tábořišť, různé druhy dřeva a jejich použití v táborové praxi, 5 druhů ohnišť a umí po nich zahladit stopy, co obsahuje KPZ (krabíčka poslední záchrany), pochodové a turistické značky
- umí: zabezpečit tábor z hlediska hygieny a ochrany přírody, zacházet s nožem, sekyrou a pilou (dovede je správně volit, používat a udržovat), vložit věci do torny (batohu)
- při manipulaci s nástroji dbá na dodržování všech bezpečnostních zásad
- ví: jak a kde postavit stan a jak by se uživil v přírodě jeden den
- pozná: 10 ptáků, 10 zvířat a 5 stop
- prakticky prokáže svou znalost: přeseká kůl o minimálním průměru 10 cm, vloží do torny správné věci v časovém limitu, pozná na obrázku libovolná 3 ohniště, 3 stopy, 5 zvířat a 5 ptáků

11. Zdravotník

- umí: ošetřit běžná poranění
- zná: základní zásady správné výživy, zásady hygieny, rizika návykových látek, základní polohy v první pomoci, základní postup při improvizovaném odsunu raněného, různé obvazové techniky a obsah zdravotnické brašny

Propojování neformálního a formálního vzdělávání

Z principu charakteru našeho spolku je logické, že naším cílem v oblasti vzdělávání mladých lidí je poskytovat nabídku pestrých a kvalitních vzdělávacích aktivit, které nejen prohlubují technické vzdělávání, zejména v oblasti Integrovaného záchranného systému, ale které prostřednictvím společných prožitků děti vychovávají a obecně vzdělávají tak, že většinu z nich ovlivní působení v SH ČMS i pro období dospívání a celoživotního směřování.

Jako nezisková organizace, jejímž jedním ze čtyř hlavních cílů činnosti je mimoškolní práce s dětmi a mládeží, přinášíme do vzdělávání mladých lidí to, co v oblasti formálního vzdělávání často chybí. Je to mimo jiné zážitková pedagogika, tj. výchova a vzdělávání prožitkem, výchova k zodpovědnosti za sebe i za druhé, výchova a vzdělávání formou přímého kontaktu dětí a mladých lidí s přírodou, výchova k dobrovolnictví, vedení k participaci apod.

Neformální vzdělávání v rámci úseku mládeže SH ČMS se odehrává v mnoha různých formách. Od základního vzdělávání mladých členů až po **specifické vzdělávací projekty** založené na spolupráci se školami, odbornými institucemi a spolky.

Jednou z priorit Strategie mládež 2030+ je pro všechny mladé zájemce vytvářet specifické vzdělávací prostředí, které je odlišné od formálního vzdělávání a jeho pomocí rozvíjet nejenom znalosti a dovednosti, ale zejména netradičními výchovnými a vzdělávacími formami také hodnoty a postoje, jež jsou přínosné pro celý život jedince i společnosti.

JUNIOR UNIVERZITA (JU)
Cílem Junior univerzity je podpora vzdělávání žáků základních škol ve věku 13–15 let.
<p>Snahou je prostřednictvím propojování neformálního a formálního vzdělávání rozvíjet dovednosti a vědomosti v přírodních vědách, v oblasti požární ochrany, první pomoci, technických a řemeslných sférách, a to jak v teoretické výuce, tak pomocí praktických ukázek a výcviku. Podstatným prvkem tohoto vzdělávacího procesu je výchova ke vzájemné spolupráci v týmu a toleranci.</p> <p>JU je projekt jednoletého cyklu výuky a vzdělávání. V každém roce je zaměřen na konkrétní kraj, tj. mladé členy z konkrétního kraje. Strategie mládež 2030+ předpokládá i zapojení dalších dětí a mládeže, v SH ČMS neorganizovaných.</p> <p>JU bude probíhat v táborové základně Jánské Koupele za velmi úzké spolupráce se Střední průmyslovou školou Hranice a Vysokou školou báňskou – Technickou univerzitou v Ostravě. Výukový program JU je uskutečněn ve třech prodloužených víkendech a jednom týdenním kurzu.</p> <p>Na úvod vzdělávacího programu „studenti“ složí slavnostní slib a obdrží studijní průkaz. V závěru pak vykonají „závěrečnou zkoušku“ složenou ze dvou částí – prezentace vlastního projektu a praktické zkoušky. Ta bude probíhat formou hry, při níž uchazeči hledají v terénu jednotlivá stanoviště a plní zde zadané úkoly z oblasti zdravotní péče, první pomoci, přírodních věd, technických dovedností, požární ochrany, zručnosti a další.</p> <p>V průběhu JU budou účastníci hodnoceni, slovně i pomocí motivačních „známek“ – respektive úrovní plnění zadaných úkolů A–C. JU bude zakončena promocí, na níž všichni absolventi obdrží buď diplom, nebo absolventský list. Promoce proběhne za přítomnosti rodičů a hostů. V rámci JU se absolventi potkají s „vysokoškolským“ typem studia, při němž teoretická část výuky probíhá formou přednášek a seminářů, praktická pak formou odborného výcviku nebo např. v laboratořích VŠB–TU Ostrava a SPŠ Hranice.</p> <p>V průběhu této vzdělávací aktivity se nezapomíná ani na volný čas a tak jsou součástí vzdělávacího programu také dva výlety a o pravidelný večerní program se starají kvalifikovaní vedoucí mládeže SH ČMS.</p> <p>Za hlavní přínos tohoto projektu pokládáme přiblížení přírodních věd a technického vzdělávání dětem a mladým lidem prostřednictvím zájmové činnosti a neformálního vzdělávání, kterou si sami zvolili k trávení volného času. Cílem je zvýšení motivace konkrétního jedince o studium technicky zaměřených oborů a v neposlední řadě zvýšení motivace k využití získaného potenciálu pro budoucí dobrovolnou záchrannou práci v jednotkách sborů dobrovolných hasičů, a tím ve prospěch celé společnosti. Projekt se těší trvalému zájmu mladé generace a cílem Strategie mládež 2030+ je postupně jej realizovat ve všech krajích ČR.</p>
Příklady výukových témat
<ul style="list-style-type: none"> • Integrovaný záchranný systém • Záchranná ulička • Jak se chovat při dopravní nehodě a jiných mimořádných událostech • Jak poskytnout první pomoc • Proč je nebezpečná pyrotechnika • Orientace v přírodě • Výcvik v polygonu • Záchrana osob na vodě • Svět techniky • Kyberkriminalita • Ochrana obyvatelstva • Prevence chování při mimořádných událostech

Zvyšování kvalifikace mladých lidí formou propojení zájmového a neformálního vzdělávání s formální výukou, jejich motivace k budoucímu povolání v technické sféře a v neposlední řadě seznámení s vysokoškolským typem studia, které je může motivovat k dalšímu studiu, je velkým přínosem pro náš spolek, společnost obecně i mladou generaci.

RESCUE KEMPY
<p>Další centrální specifickou aktivitou, která splňuje princip propojování formálního a neformálního vzdělávání jsou „Rescue kempy“.</p> <p>Tento specifický vzdělávací program je na rozdíl od Junior univerzity poměrně mladý a je určen mladým členům SH ČMS ve věku 13–18 let. Strategie mládež 2030+ předpokládá jeho rozvoj do všech krajů ČR.</p> <p>Rescue kempy mají podobnou náplň jako Junior univerzita, jde však o krátkodobější, převážně jednorázovou, vzdělávací aktivitu zaměřenou na jinou cílovou skupinu. Zatím co JU cílí na děti a mládež 13–15 let, zde se jedná převážně o věkovou skupinu středoškoláků, i když z části se věkové kategorie prolínají.</p> <p>V roce 2023 Rescue kempy proběhnou minimálně v krajích Pardubický, Zlínský, Liberecký, Jihomoravský, Praha, Moravskoslezský, Karlovarský a Vysočina. Jako jednorázová vzdělávací aktivita s délkou trvání 6 dnů. V následujícím období Strategie mládež 2030+ je naším cílem celoplošné rozšíření této vzdělávací aktivity.</p> <p>Propojovacím prvkem je spolupráce se školami, odborně zaměřenými např. Střední průmyslová škola chemická Pardubice, Střední škola Semily, SOŠ a VOŠ Frýdek–Místek, Vyšší a Střední policejní škola Holešov a další.</p> <p>V lektorské oblasti půjde o spolupráci s lektory HZS ČR, Policie ČR, Armády ČR, Záchranné služby ČR, Vodní záchranné služby ČR i ČČK.</p>
Příklady výukových témat
<ul style="list-style-type: none"> • IZS, složky IZS • Prevence v požární ochraně a ochraně obyvatelstva • Záchrana osob ve vodě • Záchrana osob ve výškách • První pomoc • Technické prostředky PO • Základní taktické postupy v PO (mimořádné situace) • Psychosomatická pomoc

VZDĚLÁVACÍ DNY

V souvislosti s podporou snižování dopadů pandemie Covid-19 jsme si v roce 2020 vyzkoušeli novou aktivitu – „vzdělávací dny“. Tato vzdělávací aktivita je v podání úseku mládeže SH ČMS určena jak mladým hasičům, tak dalším dětem a mládeži, žákům základních škol. Cílovou skupinou jsou tak děti a mládež 6–18 let, členové i nečlenové našeho spolku. Jde primárně o obyvatele obcí či měst, ve kterých působí kolektiv mladých hasičů nebo o žáky místní školy.

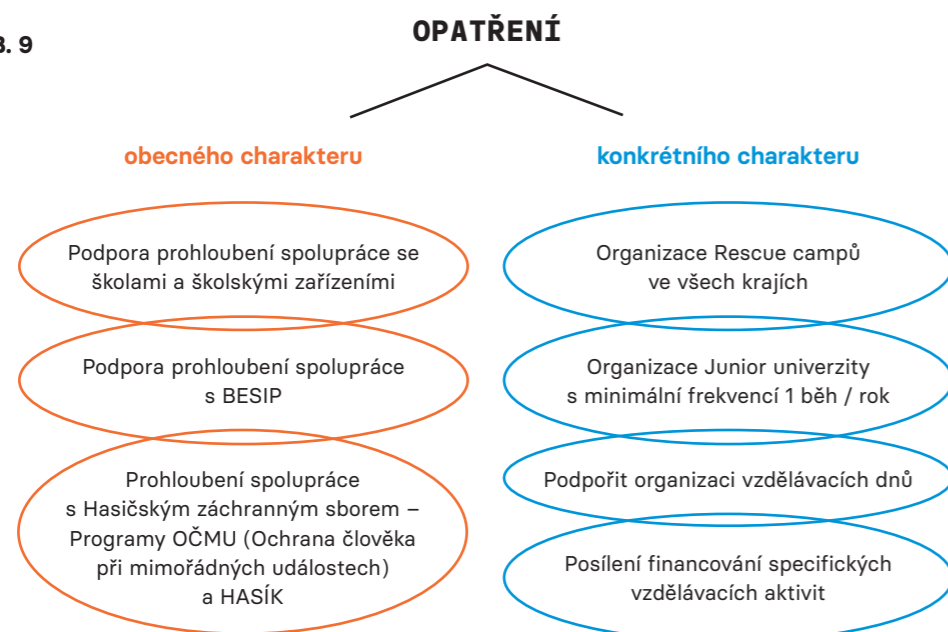
Příklady výukových témat

- První pomoc
- Zdravověda
- Chování při mimořádných událostech
- Zásady pobytu v přírodě
- Environmentální výchova obecně
- Tvůrčí činnost a kreativita
- Naučné výlety
- Pohybové činnosti
- Moderní technologie (zejména práce s 3D tiskárnou)
- Dopravní výchova
- Naše vlast
- Matematické hry
- Český jazyk hrou.

V rámci lektorské činnosti předpokládáme spolupráci se studenty a učiteli. Vzdělávací dny mohou mít charakter pobytových dnů nebo příměstských v délce 4–5 dnů. Strategie mládež 2030⁺ vyjadřuje podporu vzdělávacích dnů i mimo zařazení do projektů na snižování dopadů pandemie Covid-19.

Strategie mládež 2030⁺ vyjadřuje podporu vzdělávacích dnů i mimo zařazení do projektů na snižování dopadů pandemie Covid-19.

TAB. 9

Rovné příležitosti

Základním východiskem pro posílení rovného přístupu k mimoškolnímu vzdělávání je zajištění srovnatelných a kvalitních podmínek ve všech kolektivech mladých hasičů.

Nejen pro náš spolek, ale pro společnost obecně je prospěšné, aby všechny děti, které projeví zájem o činnost potažmo vzdělávání v našem spolku, měly srovnatelné, vysoce kvalitní podmínky.

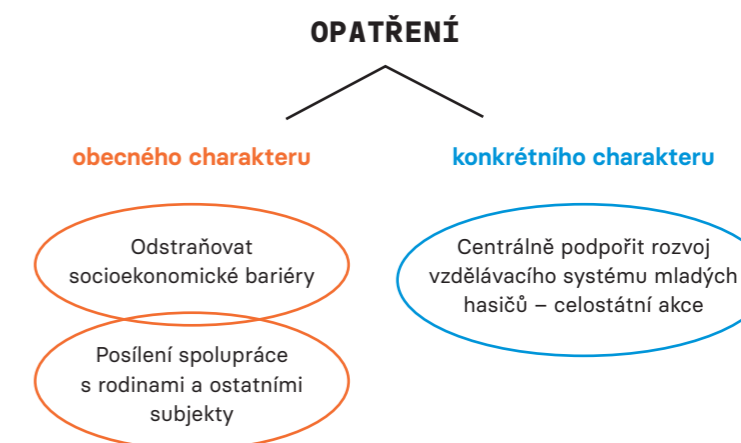
V minulosti se podařilo nastavit obsah a způsob vzdělávání mladých hasičů tak, že umožňuje rozvíjet potenciál všech našich mladých členů. Od těch nejmenších až po adolescenty.

Vzdělávací systém postavený na získávání odznaků odborností a specializací se osvědčil, je třeba pokračovat v nastoleném systému, modernizovat ho, dát větší prostor prvkům digitalizace. Rovněž jsme byli úspěšní při podpoře individuálního vzdělávání a talentů. Vznik nových projektů jako je Junior univerzita či Rescue kempy dává prostor jak k individuálnímu přístupu, tak k podchycení nadaných dětí. Pokračování tohoto trendu je cílem Strategie mládež 2030⁺.

Velkým potenciálem do budoucna je podpora demografické dostupnosti kolektivů mladých hasičů napříč celou Českou republikou. Nepřeberné možnosti zájmového vzdělávání zaměřeného na technickou oblast zejména s tematikou Integrovaného záchranného systému jsou pro nás zásadní zrovna tak, jako spolupráce s rodinami, školami a spolky.

TAB. 10

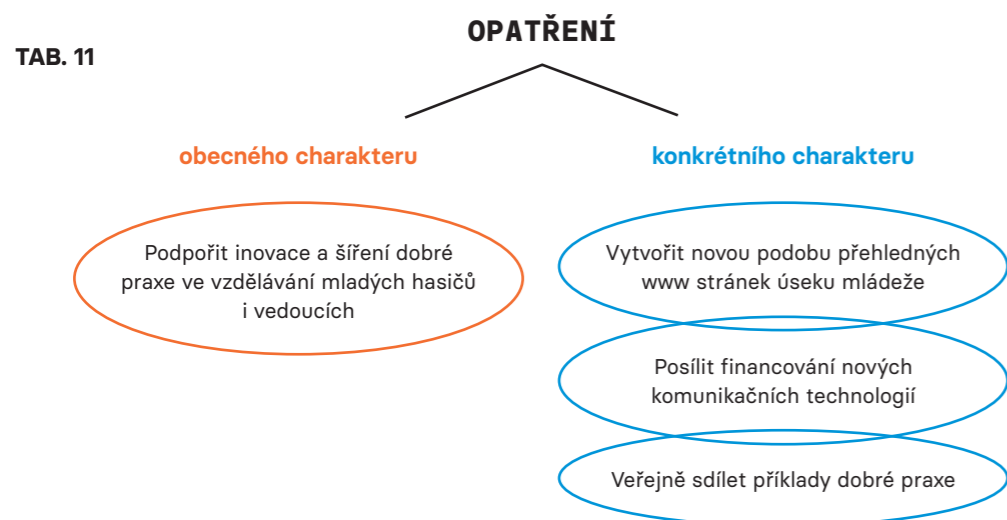
Posílení informovanosti, komunikace, spolupráce

Nezbytným úkolem Strategie mládež 2030⁺ je lepší a systematické využití potenciálu nových technologií. Informace musí být přehledně sdružovány a pravidelně aktualizovány na svodném místě, za využití moderních komunikačních kanálů a platformy pro lepší informovanost všech aktérů vzdělávání úseku mládeže SH ČMS i jejich vzájemnou komunikaci.

Komunikaci mezi hlavním spolkem a kolektivy lze zkvalitnit zejména prostřednictvím tzv. středního článku podpory. V případě úseku mládeže SH ČMS lze za takový článek považovat okresní a krajské odborné rady mládeže. Kromě metodické, administrativní či další cílené podpory kolektivům, by rady měly působit rovněž jako komunikační prostředník jednak napříč mezi jednotlivými kolektivy a jednak mezi hlavním spolkem respektive ústřední odbornou radou mládeže a danou lokalitou.

Sdílení příkladů dobré praxe nejen v rámci akcí a aktivit mimoškolní výchovy, ale i v oblasti vzdělávání mladých členů se ukazuje být jednou z neefektivnějších metod zvyšování kvality vzdělávacího systému, přičemž je nezbytně nutné aplikovat jej jak napříč úrovněmi vzdělávání, tak mezi samotnými lektory, vedoucími.

Vzdělávání vedoucích

Úsek mládeže SH ČMS vzdělává vedoucí mládeže potažmo instruktory dle vlastního **Vzdělávacího systému vedoucích (VSV)**. Cílem Koncepce mládež 2030+ je systém průběžně revidovat v návaznosti na potřeby úseku mládeže, legislativní změny a další.

Dobře připravení a motivovaní vedoucí jsou nutným předpokladem neformálního vzdělávání dětí a mládeže v našem spolku. Bez kvalitních vedoucích a dalších pracovníků ve vzdělávání mladých hasičů a bez jejich dobré spolupráce je efektivní mimoškolní vzdělávání nemyslitelné.

V roce 2019 došlo k úpravě systému nejen v důsledku závěrů projektu **Klíče pro život** (MŠMT ČR). Výstupem pro VSV úseku mládeže SH ČMS byla především úprava kompetenčního profilu vedoucího mládeže SH ČMS.

Pozitivním jevem je, že se v předchozím období podařilo stabilizovat kvalitu práce vedoucích a zejména jejich počet. Nepodařilo se však aktualizovat Učební texty, které tvoří stěžejní obsahovou náplň vzdělávacích aktivit pro vedoucí a instruktory.

Základní vzdělávání vedoucích a instruktorů je rozděleno do tří stupňů odborné přípravy a probíhá minimálně v rozsahu aktuálních Učebních textů pro vedoucí a instruktory kolektivů mladých hasičů a dalších vnitřních dokumentů SH ČMS, včetně Směrnice hry Plamen a Směrnice pro celoroční činnost dorostu SH ČMS.

Kvalifikační stupně:

a) III. stupeň
je základní, vstupní kvalifikační stupeň, který je předepsaný pro vedoucí a instruktory. Tuto kvalifikaci lze získat absolvováním vzdělávacího kurzu (školení) a složením zkoušky nebo absolvováním Letní školy instruktorů (členové SH ČMS ve věku 15–18 let). Každý vedoucí je povinen získat kvalifikaci nejdéle jeden rok od registrace kolektivu. Není-li tato podmínka splněna ve stanovené lhůtě, není možné kolektiv znovu registrovat do dalšího roku činnosti.
b) II. stupeň
je střední kvalifikační stupeň, který je doporučený pro vedoucí kolektivů a družstev starších 18 let. Tuto kvalifikaci lze získat po absolvování vzdělávacího kurzu (školení) a složením zkoušky, nejdříve však tři roky po splnění kvalifikace III. stupně s výjimkou Letních škol (lze získat nejdříve po jednom roce od splnění kvalifikace III. stupně). Kurzy (školení) a zkoušky organizují okresní (OORM), krajské (KORM) případně ústřední rady mládeže (ÚORM). Letní školy instruktorů organizuje výhradně ÚORM. Kvalifikaci lze získat v jakémkoliv příslušném kurzu, vyhlášeném v rámci SH ČMS. Je-li kvalifikace získána v jiném kurzu, než je příslušnost vedoucího k OSH (např. centrální kurz vyhlášený ÚORM, kurz jiného OSH, popř. KSH), je vedoucí povinen doložit na OSH získání (popř. obnovení kvalifikace) písemným potvrzením subjektu, u kterého kvalifikaci získal (obnovil). Získaný kvalifikační stupeň má trvalý charakter, jeho získání nelze anulovat. Avšak pro zachování aktivní platnosti kvalifikace (aktivní vedoucí) má vedoucí povinnost tuto obnovovat s min. frekvencí 1 x za 2 roky (častější frekvence se tímto nevylučuje). K obnovení kvalifikace dochází min. účastí na kurzu bez nutnosti složení zkoušky. Není-li kvalifikace obnovena, vedoucí je považován za „neaktivního vedoucího“ – v centrální evidenci nebude v příslušném roce uveden jako aktivní vedoucí. Po obnovení kvalifikace (min. účastí na kurzu) bude vedoucí opět zařazen mezi aktivní vedoucí. Kvalifikaci lze obnovit rovněž lektorskou činností na Letní škole instruktorů nebo lektorskou činností na kurzu pro vedoucí KS III. a II.
c) I. stupeň
je nejvyšší kvalifikační stupeň pro vedoucí kolektivů a družstev starších 18 let. Tuto kvalifikaci lze získat po absolvování vzdělávacího kurzu (školení) a složením zkoušky nejdříve pět let po splnění kvalifikace II. stupně. Kurzy (školení) a zkoušky organizuje výhradně ÚORM. Získaný kvalifikační stupeň má trvalý charakter, jeho získání nelze anulovat. Avšak pro zachování aktivní platnosti kvalifikace (aktivní vedoucí) má vedoucí povinnost kvalifikaci obnovovat s min. frekvencí 1 x za 5 let (častější frekvence se tímto nevylučuje). K obnovení kvalifikace I. stupně dochází účastí na kurzu včetně složení zkoušky. Není-li kvalifikace obnovena, vedoucí je považován za „neaktivního vedoucího s kvalifikací I. stupně“ – v centrální evidenci nebude v příslušném roce uveden jako aktivní vedoucí s kvalifikací I. stupně. Lze ho opět kdykoliv obnovit účastí na příslušném kurzu a složením zkoušky pro kvalifikační stupeň I. Právo obnovy nižšího kvalifikačního stupně tímto není dotčeno. Kvalifikaci lze rovněž obnovit lektorskou činností na Letní škole nebo lektorskou činností na kurzu pro vedoucí KS I. stupně.

Průběh a hodnocení zkoušek:

Průběh a hodnocení zkoušky garantuje zkušební komise jmenovaná OORM, KORM, ÚORM. Získání kvalifikace stvrzuje vedoucí zkušební komise. Vedoucí zkušební komise musí mít pro zkoušky KS III. a II. minimální kvalifikaci vedoucího II. stupně nebo Garant vzdělávání. Pro zkoušky KS I. minimální kvalifikaci vedoucího I. stupně nebo Lektor–Metodik aktivního učení.

Pro organizaci všech úrovní kurzů vedoucích mládeže se doporučuje spolupráce s absolventy kurzu neformálního vzdělávání Garant vzdělávání nebo Lektor – Metodik aktivního učení.

Min. hodinový rozsah vzdělávacích témat kurzů III. a II. stupně je uveden ve speciální příloze VSV. Tuto přílohu může ÚORM průběžně aktualizovat bez nutnosti novelizace VSV.

Úspěšnost složení zkoušky:

- písemný test – 80% úspěšnosti z celkového počtu otázek
- ústní a praktická zkouška – klasifikace – známka 1 až 3, za úspěšně složenou zkoušku se považuje známka 1 nebo 2

a) III. stupeň

- písemný test – min. počet otázek: 50
- ústní a praktická zkouška – min. počet otázek, popř. praktických úkonů: 3

b) II. stupeň

- písemný test – min. počet otázek: 70
- ústní a praktická zkouška – min. počet otázek, popř. praktických úkonů: 5

c) I. stupeň

- písemný test – min. počet otázek: 100
- ústní a praktická zkouška – ústní prezentace projektu na zadané téma

Při provedení písemné zkoušky na všech úrovních kvalifikačních stupňů je možné využít studijních materiálů, které určí příslušná zkušební komise.

Doklad o získání kvalifikace

Dokladem o získání kvalifikace je Osvědčení o získání kvalifikace, viz Přílohu č. 1 (podkladová barva „bílá“ pro kvalifikaci III. a II. stupně a barva „modrá“ pro kvalifikaci I. stupně).

Osvědčení je dvoustranné, strana dvě slouží k zápisu obnovení kvalifikace. Organizátor vzdělávacího kurzu má povinnost zajistit zapsání získaných kvalifikačních stupňů do centrální evidence členské základny SH ČMS.

Zvláštní postavení ve vzdělávacím systému vedoucích a instruktorů kolektivů mladých hasičů mají LETNÍ ŠKOLY INSTRUKTORŮ, které se řídí svou vlastní Směrnicí letních škol. Vzdělávání v těchto 14denních prázdninových kurzech je určeno mladým lidem ve věku 15–18 let.

Neformální vzdělávání dalších pracovníků s dětmi a mládeží v rámci SH ČMS

Lektor–Metodik aktivního učení

Lektorem–Metodikem aktivního učení se může stát každý člen SH ČMS starší 18 let se zájmem o vzdělávání, který je držitelem Kvalifikace I. stupně vedoucího mládeže SH ČMS nebo kvalifikace Garant vzdělávání. Kvalifikaci Lektor–Metodik aktivního učení lze získat na základě absolvování kurzu s akreditací MŠMT ČR: Metody aktivního učení případně kurzu Lektorské dovednosti.

Lektory do kurzu deleguje ÚORM.

Jejich úkolem je tvorba a aktualizace zájmového a neformálního vzdělávání na úseku mládeže SH ČMS, učebních textů, příprava výukových a zkušebních programů, tvorba e-learningových vzdělávacích programů.

Kvalifikace Lektor–Metodik aktivního učení se dokládá osvědčením.

Garant vzdělávání pro úsek mládeže

Garantem vzdělávání pro úsek mládeže se může stát každý člen SH ČMS starší 18 let se zájmem o vzdělávání dětí a mládeže. Kurz pro guaranty organizuje ÚORM.

Kvalifikace Garant vzdělávání je jednou z možností neformálního vzdělávání na úseku mládeže SH ČMS. Obsahové určení tohoto kurzu je zaměřeno na získání znalostí a dovedností, jak organizačně připravit a zabezpečit zejména vzdělávací kurzy pro vedoucí a instruktory kolektivů mladých hasičů, případně další kurzy úseku mládeže.

Úkolem garantů je spolupráce s jednotlivými radami mládeže při organizování vzdělávacích kurzů pro vedoucí a instruktory kolektivů mladých hasičů. Kvalifikace Garant vzdělávání pro úsek mládeže se dokládá osvědčením s platností na 5 let.

Platnost kvalifikace lze rovněž obnovovat praxí – lektorskou činností na kurzu pro vedoucí KS.I, Garantů nebo na Letní školy.

Další kvalifikace VSV:

- **Hlavní vedoucí táborů**
- **Zdravotník zotavovacích akcí**
- **Hospodář**
- **Ostatní**

Formy a metody vzdělávání k využití v rámci VSV

Metoda vzdělávání je obecně systém „vyučovacích činností“ vzdělavatele a učebních aktivit vzdělávajících směřujících k dosažení daných cílů.

Jako organizační **formu** výuky (dále jen zkráceně forma výuky) chápeme uspořádání podmínek, které vedou k úspěšné realizaci vzdělávacího procesu.

Organizační formy vytvářejí v těsné souvislosti s metodami výuky předpoklady pro úspěšný průběh vzdělávání.

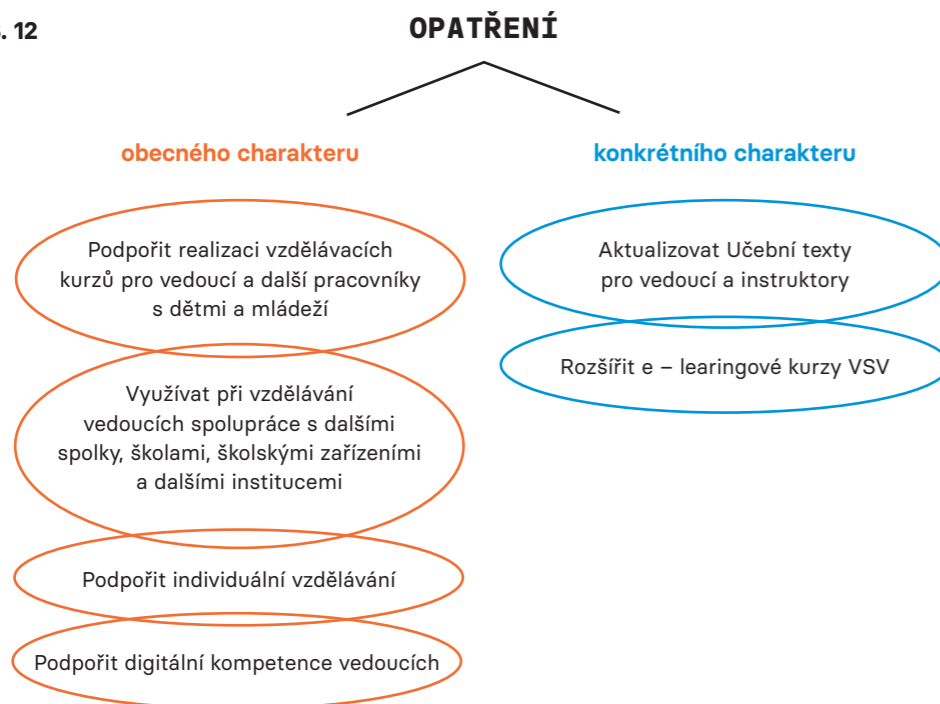
Metody

Vypravování	monologická slovní metoda, proto ji charakterizuje převážně jednosměrný proud informací
Výklad	je charakterizován logickým a systematickým postupem při zprostředkování vzdělávacích informací, který respektuje věk vzdělávajících a vychází z aktuálního stavu jejich vědomostí a dovedností
Rozhovor	rozhovor je jako výuková metoda verbální komunikací v podobě otázek a odpovědí dvou nebo více osob
Názorně-demonstrační metody	předvádění, pozorování, instruktáž
Dovednostně-praktické metody	
Komplexní metody	projektová výuka, e-learning
Aktivující metody	heuristické, didaktické, situační

Formy

Hromadná výuka (přednáška)	lektor pracuje se všemi posluchači hromadně jednou společnou formou
Skupinová výuka (seminář)	výuka v předem určené skupině vytvořená podle předem stanovených kritérií
Samostatná práce a individuální výuka a jiné.	

TAB. 12

Kapitola 7

Závěr

Hlavním cílem Strategie mládež 2030+, části I. Koncepce činnosti s kolektivy mladých hasičů je, aby podporované klíčové aktivity vedly k naplňování obou stanovených strategických cílů:

MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA

Prostřednictvím mimoškolní **výchovy** zajistit získání kompetencí dětí a mládeže pro aktivní občanský, profesní a osobní život včetně socializace v zájmově příbuzné skupině

NEFORMÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Formou kvalitního neformálního **vzdělávání** umožnit rozvoj potenciálu dětí a mladých lidí se zájmem o technické vzdělávání a vzdělávání v oblasti IZS

Nejdůležitějším podkladem pro zpracování této Strategie mládež 2030+ se stala Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+, kterou zpracovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, jejíž podněty a závěry určily směr Strategie mládež 2030+ úseku mládeže SH ČMS v oblasti Koncepce činnosti s kolektivy mladých hasičů.

Kolektivy mladých hasičů jsou výchovně vzdělávací jednotky úseku mládeže SH ČMS, nositelé spolkové myšlenky, výchovy a vzdělávání budoucí generace dobrovolných hasičů, podporovatelé cíle přerodu mladého člověka v samostatného a zodpovědného jedince.

Naší maximální snahou je vychovávat děti a mladé lidi ve zdravém prostředí, pro budoucnost naší demokratické společnosti ve prospěch kladného vztahu k dobrovolné práci.

Strategie úseku mládeže SH ČMS do roku 2030⁺

Autoři: Ing. Monika Němečková, Bc. Josef Orgoník,
Mgr. Martina Crháková, Mgr. Jana Trojancová
a kolektiv autorů Ústřední odborné rady mládeže SH ČMS

Jazyková redakce: Mgr. Pavla Urbanová
a Mgr. Jaroslava Čečrdlová, Ph.D.

Grafická úprava: MgA. Zuzana Vanišová, DiS.

Schváleno ÚORM SH ČMS

V roce 2021 vydalo, aktualizace k 30. 6. 2023

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska,
Římská 45, 121 07 Praha 2

Elektronická verze je dostupná na www.dh.cz

Použité zdroje:

1. Strategie vzdělávací politiky 2030⁺ MŠMT ČR
2. Vnitřní dokumenty SH ČMS
3. Výroční zprávy SH ČMS 2015–2022
4. Dotazníkové průzkumy SH ČMS